

Sønderjylland var saaledes, at de dernede ikke kunde taale en Kreditindskrænkning, og man har nu altsaa fra de ærede sønderjydske Medlemmer hørt, at de kræver en endnu stærkere Kreditudvidelse end hidtil.

Jeg synes, dette er et udmærket Eksempel, idet det, der gælder Sønderjylland, ogsaa gælder mange Steder her i Landet; det gælder for forskellige Erhverv, at hver Gang Kreditindskrænkningsskruen er sat i Gang, har dette Erhverv skreget. Hvert enkelt Erhverv kan nok saa meget sige, at vi skal bruge en stærk Kreditindskrækningsmetode, men naar det rammer dette Erhverv selv, vil det meget nødtigt være med. Dette sønderjydske Eksempel viser tillige, hvor forsigtig man skal være.

Andre vil maaske sige, at akkurat det samme har vist sig i Forholdet til Diskontobanken. Kunde Nationalbanken ikke have fortsat med at yde Kredit til denne og have opretholdt denne Bank? Men som Modsetning dertil kommer saa Kreditindskrækningspolitikken og siger: Nej, det skal vi ikke gøre, vi skal hellere lade Banken standse. Og hvad der gælder Banker, gælder ogsaa Fabrikker, og det vil komme til ogsaa at gælde Landbruget, hvis Kreditindskrænkningen skal gennemføres.

Vi maa ikke glemme, at Valutaspørgsmaalet er ikke alene et Spørgsmaal om at ordne vore Pengeforhold, thi hvis vi begaar Fejl paa dette Omraade, kan vi paa en eller anden Maade komme til at ødelægge vore Erhvervsforhold fuldstændig her i Landet. Derfor er det, der er fremsat saa stærk en Kritik fra mange Sider imod Kreditindskrænkning, og det ser derfor ganske ejendommeligt ud, naar man ogsaa nu i Pressen angriber Nationalbanken, fordi den ikke har gennemført Kreditindskrænkningen tilstrækkelig kraftigt. Det er rigtigt, at den har udvidet Kreditten for Sønderjylland — saa vidt jeg ved efter Aftale med den forrige Regering —, men den har ikke udvidet sin samlede Kredit, og der er altsaa foregaaet en Omlægning. Det angribes imidlertid nu, at Banken ikke har foretaget sig mere. Nu kan man jo se dette fra forskellige Sider. Jeg nævnte Diskontobanken, som man mente burde have faaet Lov til at fortsætte, og det gælder sikkert talrige Virksomheder, industrielle saavel som andre. Har Nationalbanken alligevel ikke foretaget en Kreditindskrænkning? Jo, jeg tror, den har gjort det. Med et nogenlunde fast Seddelomløb har den udvidet Kreditten for Sønderjylland, altsaa maa den have indskrænket den paa andre Omraader.

Men Nationalbanken skal gøre sin Pligt, siges der, og det siges særlig og stærkt fra det Partis Side, som stadig i Pressen — jeg beder ærede Medlemmer lægge Mærke til: i Pressen — har holdt meget stærkt paa, at Nationalbanken skal gøre sin Pligt med Hensyn til Kreditindskrænkning og Seddelindskrænkning. I Rigsdagen udtalte dette Parti i den sidste offentlige Udtalelse, det fremkom med i forrige Rigsdags-samling, da vi talte om Guldindløselighedsloven, de samme Ord, om at vi skulde tilstræbe saa snart som muligt Indskrænkning af Seddelmængden for saa snart som muligt at naa til Guldindløselighed, men saa føjede det til, at Kreditindskrænkningen dog maatte foretages lempeligt, saa at den ikke gik ud over nogen. Men det er jo umuligt at opnaa baade det ene og det andet. Vil det Parti have, at Nationalbanken à tout prix skal indskrænke sin Seddelmængde og gøre det hurtigt, saa er dertil at sige, at Nationalbanken har kun Diskontovejen og Kreditindskrækningsvejen at gaa, og saa maa den lade være at tage Hensyn til den Henstilling, som Venstre og Konservative gjorde i den Betynkning, som blev afgivet, vistnok i Marts i Aar, om at fare lempeligt frem. Man vil derfor forstaa, at der ikke har været noget Ønske om at gaa alt for skrappt frem, fordi det vilde betyde, at vi skulde gennem en Virksomhedernes Lukketid, en Arbejdsløshed, som ingen turde paatage sig Ansvaret for.

Een Ting er der yderligere Enighed om, og det vil jeg gerne understrege, nemlig at hvad enten vi bliver staaende paa en lav Krone eller vi arbejder Kronen op til Pari, begaar vi Uretfærdigheder mod store Dele af Befolkningen. Den Enke, der sidder med en før 1914 købt Livrente, og som har set sin Indtægt deraf gaa ned fra 1 000 Kr. til 650 Kr., er blevet uretfærdigt behandlet, og det vil være retfærdigt mod hende at arbejde Kronen op igen til 100. Men har en Enke købt en Livrente paa en Tid, da Kronen stod i 65, og Værdien af denne hendes Livrente stiger paa Grund af, at Kronen stiger, saa vil denne Stigning være, hvad jeg vilde kalde en ufortjent Indkomst, en ufortjent Gevinst for hende. Ganske omvendt er Forholdet for Debitorerne. Af den Debitor, som har stiftet Gæld, før Kronen begyndte at falde, kunde man meget rimeligt forlange, at han skulde betale sin Gæld tilbage i samme fuldlødige Krone. Men overfor alle de Debitorer, som har stiftet deres Gæld i 1920, 1921 o. s. v. med en lav Krone, er det, som jeg før har nævnt,